

Ангел Каралийчев

Риболовец

Дядо Спиро, старият въдичар, надвечер слезе по пътеката към зеления вир над воденицата. Наведе се и напълни с вода гърнето, в което щеше да пуща рибките, за да ги отнесе живи в къщи и да се вият на кравайчета, когато ти пържи в тигана. Сложи гърнето на тревата, седна, натъкми си въдицата, набоде едно червейче, за което мренките щяха да си дават душиците, и почна риболова.

Зад воденицата се чуваха звънци на стадо. Слънцето трепереше в листата на върбите и захождаше. Водни кончета препускаха по гладкия гръб на тихия вир, а мренките излитаха нагоре като птички, крилете им в миг изгаряха на слънцето и те падаха немощни пак във водата.

– Всички ще ми дойдете в гърнето – продума дядо Спиро, – само пазете ред, не се натискайте! За всички има място в моя тиган.

И като стисна пръчката на въдицата между коленете си, той почна да си закусва нагоре ръкавите – да не ги мокри, защото довечера ще играе тупалката по старата му гърбина. Баба Спиловица на тръгване му поръча да се върне чистичко облечен.

– Хайде, първата! – провикна се старият въдичар и дръпна въдицата нагоре. На конца увисна една пъргава черна витска мрянка, с червени перки и очи като мънистени зрънца от герданчето на луковитско девойче. Дядо Спиро я откачи полека от въдицата, потърка я по брадата си, за да бъде спорен риболовът, и се обърна назад – да я пусне в гърнето. Тогава мрянката го погледна със своите черни подводни очи и проговори:

– Моля ти се, дядо Спиро, пусни ме пак в тихия вир!

– Я! – зяпна учудено дядо Спиро. – Ти си можела да приказваш. Откъде знаеш български език?

– Ние, рибките, си имаме рибно училище. Моите другарки тъкмо влязоха в час, пък аз не си бях написала домашното упражнение и за да не ме тупа старият сом с опашката си, побягнах навън.

– Какво прави старият сом в училището?

– Той ни е учителят. У нас, който има най-дълги мустаци, него назначават за учител. Ох, боже, по-добре да беше ме натупал господин Сом, отколкото да лапам червейчето ти. Пусни ме бе, дядо Спиро!

– Защо да те пусна?

– Защото съм малка рибка. Искам да си походя на свобода. Виж каква съм хубавица. По целия Вит няма по-хубава мрянка от мене. В неделя ще има голям рибен събор под големия мост на село Ъглен. Там ще играя ръченица пред кефалите, шараните, сомовете и раците. Ако ме хареса някой лапнишаран – ще му стана невеста. Ще направиме голяма сватба.

За кум ще поканиме един делфин от Черно море. И тебе ще калесаме с бъклица. А подир сватбата ще помоля моя мъж да ме заведе в океана да видя кит. Ако искаш, и ти ела с нас.

– В морето ли? Благодаря. Не ща.

– Защо? – учудено попита мрянката.

– Защото водата е мокра.

– Ех, че си глупав!

– Не съм глупав аз, щом като зная да хващам най-сладките мренки. Не е глупав дядо ти Спиро.

И пусна мрянката в гърнето. Рибката почна да се мята нагоре.

– Слушай, хей – викна тя отвътре, – ако не ме пуснеш, ще кажа на нашия съсед рака да изпълзи на брега и да ти отреже мустака! Хубаво да го знаеш!

– Стой кротко! – обърна се дядо Спиро. – Или ще те дам на котака, когато отидем в къщи.

– Ох, деденце, не ме давай на котака! Дай ме на реката! Обещавам ти да си напиша домашното упражнение. Олеле, майчице, че тясно гърне!

– Нищо, нищо, дядовото мренче. Пък аз ти обещавам да не ти вземам наем за гърнето.

Рибката дълго се мята и отмалня. Притихна. Дядо Спиро хвърли вдицата отново и почна да си мисли как ще я занесе жива, как ще нагрее тигана, как ще отъркаля мрянката в брашънце и когато се зачерви и свие като кравайче в маслото, ще я изнесе навън под лозницата да изстине...

Тъкмо в туй време по пътеката тичешком пристигнаха две немирни момчета. Те носеха един капан, а в капана се мъдреше стар плъх, с опашка цял лакът дълга.

Като съзряха въдичаря, момчетата си пошепнаха нещо, скроиха една поразия и тихо пристъпиха зад гърба на стареца. Стигнаха до гърнето. Едното бръкна в гърнето и измъкна мрянката, а другото пусна плъха на нейното място. След като свършиха тая работа, немирниците побягнаха нагоре към воденицата, спряха на моста и почнаха да се карат кой да вземе мрянката. Дълго се караха и най-сетне решиха да я пуснат отново в реката – за да не си развалят приятелството.

Да видиме сега какво става с плъха. Като влезе в гърнето, той налапа вода и почна да вика:

– Помощ! Спасете ме, че загивам!

– Нищо няма да ти стане! – обърна се дядо Спиро, който мислеше, че мрянката вика, и бръкна в гърнето да си я попипа. Но щом се потопи

ръката, набута нещо космато. Измъкна го нагоре и изтръпна от страх: рибката се превърнала на плъх.

– Магьоснице – извика старецът, – ти си се превърнала на плъх, но аз зная, че си рибка, и ще те опържа в тигана.

– Опържи ме! – обади се от вира същинската мрянка, която свободно си плуваше в дълбочините.

– И ще те изям!

– Изяж ме! – повтори рибката.

В туй време се показва от водата един рак и запълзя по гърба на дядо Спира да му реже с ножиците си мустака. Дядо Спира грабна гърнето с плъха и се затече към къщи.

– Брей, че тежки години настанаха за нашето племе! – разсъждаваше плъхът в гърнето. – По-напред ни ядяха само котачите, а сега почнаха и хората. Няма спасение!

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9080>]